

Dosarul nr. 2rc-97/22
2-12164495-01-2rc-04082022

Prima instanță: (Judecătoria Economică de Circumscripție) V. Orîndaș
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Malîi, V. Cotorobai, V. Sîrbu

DECIZIE

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Agentul Guvernamental al Republicii
Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Albu Serghei
împotriva Societății pe Acțiuni "Frigoservice" (în proces de lichidare) cu privire la
lichidarea agentului economic,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022,

constată:

La 07 mai 2009, Albu Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva
SA "Frigoservice" cu privire la lichidarea agentului economic.

Prin hotărârea Judecătoriai Economice de Circumscripție din 29 septembrie
2009, a fost admisă cererea depusă de Albu Serghei și a fost pornită procedura de
lichidare a SA "Frigoservice".

A fost desemnat în calitate de lichidator Buga Alexandru.

Prin încheierea Judecătoriai Economice de Circumscripție din 19 decembrie
2011, s-a admis cererea lichidatorului SA "Frigoservice" privind aplicarea măsurilor
de asigurare a acțiunii și s-a obligat proprietarul imobilelor situate în XXXXX,
Ciocoi Valentin sau a altor persoane responsabile să permită accesul lichidatorului
SA "Frigoservice", Buga Alexandru, pe teritoriul și imobilele menționate pentru
efectuarea inventarierii și/sau ridicării bunurilor care aparțin cu drept de proprietate
SA "Frigoservice".

La 07 mai 2012, Ciocoi Valentin a depus cerere de recurs împotriva încheierii
Judecătoriai Economice de Circumscripție din 19 decembrie 2011.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2012, s-a restituit cererea
de recurs depusă de Ciocoi Valentin ca fiind depusă de o persoană care nu este în
drept de a declara recurs.

La 21 iunie 2012, Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila au depus cerere de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 20 august 2012, cererea depusă de Ciocoi Valentin și Ciocoi Liudmila privind anularea măsurii de asigurare a acțiunii a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012, s-a respins recursul declarat de Ciocoi Valentin și Ciocoi Liudmila și s-a menținut încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 20 august 2012.

La 27 noiembrie 2012, Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila au depus cerere de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2013, s-a respins cererea de revizuire depusă de Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2013, s-a respins recursul declarat de Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2013.

La 25 octombrie 2021, Agentul Governamental al Republicii Moldova a depus cerere de revizuire în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022, s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agentul Governamental al Republicii Moldova împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012.

La 14 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Agentul Governamental al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de revizuire.

În motivarea recursului, a invocat că Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila sunt proprietarii construcției și terenului aferent amplasate în XXXXX, iar prin neatragerea acestora în procesul de judecată le afectează grav drepturile.

Astfel, a reiterat că atragerea lui Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila în cadrul procedurilor de lichidare a SA “Frigoservice” constituia una din întrebările esențiale care trebuia soluționată de către instanțele naționale și că această chestiune a avut o importanță decisivă pentru respectarea dreptului de proprietate al acestora asupra bunurilor imobile în litigiu.

Deci, prin neatragerea lui Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila în proces, pot fi afectate în mod ireversibil dreptul ultimilor în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 31 mai 2022, însă date referitor la recepționarea de către părți a încheierii instanței de apel, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 14 iulie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judcători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele motive.

Din materialele cauzei rezultă, că prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 29 septembrie 2009, a fost admisă cererea depusă de Albu Serghei și a fost pornită procedura de lichidare a SA “Frigoservice”, iar în calitate de lichidator a fost desemnat Buga Alexandru.

Prin încheierea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 19 decembrie 2011, s-a admis cererea lichidatorului SA “Frigoservice” privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii și s-a obligat proprietarul imobilelor situate în XXXXX, Ciocoi Valentin sau a altor persoane responsabile să permită accesul lichidatorului SA “Frigoservice”, Buga Alexandru, pe teritoriul și imobilele menționate pentru efectuarea inventarierii și/sau ridicării bunurilor care aparțin cu drept de proprietate SA “Frigoservice”.

La 07 mai 2012, Ciocoi Valentin a depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 19 decembrie 2011.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2012, s-a restituit cererea de recurs depusă de Ciocoi Valentin ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept de a declara recurs.

La 21 iunie 2012, Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila au depus cerere de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 20 august 2012, cererea depusă de Ciocoi Valentin și Ciocoi Liudmila privind anularea măsurii de asigurare a acțiunii a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012, s-a respins recursul declarat de Ciocoi Valentin și Ciocoi Liudmila și s-a menținut încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 20 august 2012.

La 27 noiembrie 2012, Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila au depus cerere de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2013, s-a respins cererea de revizuire depusă de Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2013, s-a respins recursul declarat de Ciocoi Valentin și Ciocoi Ludmila și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2013.

La 25 octombrie 2021, în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, Agentul Guvernamental al Republicii Moldova a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022, s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2012.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că încheierea instanței de apel urmează a fi casată din următoarele considerente.

La caz, Colegiul reține că la 23 martie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Ciocoi versus Republica Moldova și a solicitat prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii. În același timp, a propus Guvernului să ia în considerare eventualitatea încheierii unui acord de soluționare amiabilă a cauzei.

Guvernul a considerat judicioasă procedura de soluționare amiabilă a cauzei, în timp ce înaintarea unei cereri de revizuire ar constitui o condiție necesară pentru finalizarea acesteia, cu scopul de a remedia încălcarea dreptului reclamantilor Ciocoi Valentin și Ciocoi Liudmila în baza art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs reiterează că art. 38 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale prevede că, în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului declară o cerere admisibilă, ea pune la dispoziția celor interesați în vederea ajungerii la rezolvarea prin bună înțelegere a cauzei, care să inspire din respectarea drepturilor omului.

Astfel spus, sensul prevederilor art. 38 din Convenție, constă în derularea unei proceduri amiabile, astfel încât părțile litigante să poată să se înțeleagă sau să "încheie o tranzacție de împăcare" privind litigiul prezentat în fața Curții.

Repararea prejudiciului cauzat printr-o hotărâre judecătorească, prin care s-a încălcat grav un drept prevăzut de Constituția Republicii Moldova sau de Convenție, poate fi efectuat, în primul rând, prin modificarea acesteia și numai apoi prin acordarea unei compensații pecuniare.

Deci, Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, depunând cerere de revizuire, a invocat necesitatea depunerii acesteia în scopul remedierii drepturilor încălcate ale lui Ciocoi Valentin și Ciocoi Liudmila prin utilizarea procedurii de revizuire, având în vedere procedura pendinte de soluționare amiabilă a prezentei cauze și termenele restrânse acordate de către Curte, Guvernului pentru încheierea unui acord între părți.

Însă, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 31 mai 2022, a concluzionat că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pe motiv că actul judecătoresc contestat, potrivit legii, nu poate fi supus revizuirii.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău nu a supus examinării cererea de revizuire prin prisma celor menționate mai sus, nu a ținut cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, de obligațiile pozitive ale statului și nu a examinat cererea de revizuire înaintată de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova prin prisma solicitărilor invocate în aceasta.

Drept urmare, rămâne neînțeleasă concluzia Curții de Apel Chișinău cu referire la faptul că, decizia din 01 noiembrie 2012 a cărei revizuire s-a solicitat, este un act judecătoresc, care nu poate fi revizuit, având în vedere că la 23 martie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Ciocoi versus Republica Moldova și a solicitat prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii și a propus Guvernului să

ia în considerare eventualitatea încheierii unui acord de soluționare amiabilă a cauzei.

Or, în speță, examinarea minuțioasă a prezentei cereri de revizuire se impune pentru a evita o nouă eventuală hotărâre de condamnare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.

Astfel, instanța de apel la examinarea cererii de revizuire urma să rețină și prevederile art. 2 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează că procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

Totodată, urmează a se specifica că, prin Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018, în vigoare din 01 iunie 2018, s-a stabilit categoriile de încheieri care pot fi separat supuse revizuirii.

Astfel în conformitate cu art. 446 din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art. 186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Art. 448 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă stipulează că, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului.

Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În acest sens, urmează a fi invocate și prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care prevede că legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă.

Datorită principiului aplicării imediate a legii procesuale, aceasta nu admite retroactivitatea normelor sale. Pe de altă parte, legea procesuală recunoaște o altă excepție de la principiului neretroactivității legii și anume ultra activitatea legii procesuale. Ultra activitate legii procesuale presupune aplicarea parțială a normelor legii abrogate, după data abrogării ei. În acest sens, ultra activitatea nu contravine regulilor imediate a legii procesuale și vine a facilita drepturile și obligațiile procedurale în perioadele de tranziție de la o lege la alta.

Din considerentele menționate, Colegiul Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022 și a trimite cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea în fond a cererii de revizuire depusă de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, în același complet de judecată.

La examinarea cererii de revizuire, Curtea de Apel Chișinău urmează să țină cont de cele menționate și să emită o încheiere legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Albu Serghei împotriva Societății pe Acțiuni "Frigoservice" (în proces de lichidare) cu privire la lichidarea agentului economic și se trimite cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de revizuire depusă de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh